

Пролетарии от всички страни, съединявайте се!

Борба

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП,

ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ

И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕННИЯ ФРОНТ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Година XXXVII

1979

СЕПТЕМВРИ

22

Събота

Вестникът е основан
през 1945 година

Брой 113 (4256)

Цена 3 ототинки

Сега на полето е фронт

За селскостопанските труженици от Павликенската селска система есенята е истински боеви фронт. Аграрно-промишленият комплекс „Росица“ отглежда много нитен зивни култури, чието прибиране създава най-голямо напрежение сега. Комплексът е основен производител на соя. Той се нарежда на второ място в окръга по отглеждане на захарно цвекло. Дели третото място по износ на домати и грозде...

Всичко това заставя общинския народен съвет, ръководството на комплекса и всички труженици се в района да обръщат изключително внимание на есенната кампания. Тази година под ръководство на общинския комитет на БКП и с конкретната помош

на общинския народен съвет и кметствата във всички производствени участъци на аграрно-промишления комплекс се създаде по-стройна организация. В това отблъщение много помоща и общият политически ден, в който ръководители на всички равнища прекараха сред трудовите колективи и разговаряха по личния принос на всеки труженик в този отговорен момент за района. Освен това въвеждането на вътрешностопанската сметка създаде по-големи стимули и стремеж у ръководствата на всички производствени участъци по-пълноценно да се използват наличните ресурси и изключително разумно да се организират помощта от студентските и средношколските бри

гади, от служителите.

В 19-те селища на комплекс сега се чувствава ролята на социалистическото съревнование. В тях резултатно помагат на селскостопанските труженици 1465 студенти и средношколци. На служителите са определени общо около 13 000 човекодни, които се дават съобразно нуждите.

В тези дни радостни рапорти получават от студентските и средношколските бригади в производствените участъци — Павликени, Патреш, Бутново и Недан. Но поради неизживени слабости в организацията все още не са създадени добри условия за работа на средношколците в Бяла черква, Горна Липница и Върбовка. Ненавременното

извозване на продукцията за завод „Република“ в Свищов затруднява ритмичната и ефективна работа на бригадите в Слонец. Въпреки по-добрата работа на транспортните средства в отделни участъци, все още транспортът не е на равнището на изискванията на задачите.

В благородната надпревара засега първите места заемат от участъците в Караисен, Патреш и Бутново. Общо обаче ходът на прибирането на царевичата е незадоволителен, още повече, че сега е най-благоприятният момент да догоним полямата цел — 100 хиляди тона силаж.

Атанас ИВАНОВ
първи зам.-председател на
общинския народен съвет —
Павликени

Тържествена проверка-заря

Снощи във Велико Търново се състоя тържествена проверка-заря в чест на 35-годишния юбилей на Българската народна армия.

Присъстваха първият секретар на Окръжния комитет на БКП Никола Василев, председател на Окръжното ръководство на БЗНС Михаил Николов, секретарите на Окръжния комитет на БКП Христо Станев, Маргарита Кемалова и Николай Пашов, председател на Окръжния съвет на БПС Иван Златев, първият секретар на общинския комитет на БКП Антон Пугов, ветерани на Партизата, участници в Отечествената война, много граждани.

Слово произнесе началникът на ВВВУ „В. Левски“ генерал-майор Делчо Стамиров.

Веселин ДОЛЧИНКОВ

35 ГОДИНИ

Верен страж на мира и социализма

Българските воини и на нашият народ с гордост ще отбележат славния юбилей на Българската народна армия. Основана преди 35 години, непосредствено след победата на Деветосептемврийската революция, БНА стана надежден защитник на завоеванията на нашия народ и здраво звено в отбранителната система на страните-участнички във Варшавския договор. В непоколебим съюз с великата Съветска армия и с другите братски армии наши воини са готови да отстояват не само свободата и независимостта на България, но и интернационалните завоевания на социалистическата общност.

Новата, социалистическа армия стана приемник на устрема на работническо-селските септемврийски отряди, на тяхното родолюбие, жертвотворност и храброст. Първата проверка и закалка народните воини получиха през Отечествената война, когато редом със съветските си бойни другари в състава на Трети украински фронт громеха немско-фашистките изълчици по бойните полета на Югосла

вия, Унгария и Австрия. В тежките боеве загинаха хиляди смели народни синове. Много български военнослужещи оличиха гърдите си със съветски ордени и медали. Днес Българската народна армия не може да се сразнява с това, което представляваше в края на Втората световна война. Тя се превърна в качествено нова армия с големи бойни възможности, сухопътните войски, въздушно-космичният и разностранен по въоръжение и боеви състав вид въоръжени сили, претърпяла дълбоки изменения. Рязко се повиши тяхната огнева и ударна сила. Корено се преобразиха и войските за противовъздушна отбрана и военновъздушните сили. С най-съвременна бойна и спомогателна техника са снабдени и войните от военноморския флот.

Командирите от Българската народна армия са добре подготвени във военно и политическо отношение и са способни умело да обучават и възпитават подчинените си и успешно да ги ръководят

На 2 стр.

Когато се поставят по-големи задачи

Разговор с н. а. проф. Парашкев Хаджиев по повод постановката на „Имало едно време“ във Великотърновския театър

Преди няколко дни, в самото навечерие на премиерата на комичната опера „Имало едно време“, поставена от музикалния състав на Великотърновския театър, се срещнах с нейния автор проф. Парашкев Хаджиев, един от най-изтъкнатите наши композитори и педагози. Той е автор на 2 струнни квартета и 2 сонати за цигулка и пиано, на хорови и солови песни, на оперетите „Деляна“, „Айка“ и „Мадан Сан Жен“, на оперите „Имало едно време“, „Луд гиндия“, „Албена“, „Юлска нощ“, „Пет милиона и нещо отгоре“, „Майстор“, „Златната ябълка“ и други.

Той бе любезен да отговори на поставените му въпроси:

— Професор Хаджиев, бихте ли разказали на нашите читатели кога създадохте операта „Имало едно време“, къде е поставяна и как се посрещат от публиката?

— „Имало едно време“ е първата ми опера. Написах я през 1957 година. Предидей бях създам „Деляна“ и „Айка“. За пръв път бе поставена от Музикалния театър в София. След това тя доби широка популярност и оиколи всички наши оперни театри. През 1960 г. бе играна в ГДР. Това е първата българска опера, поставена в тази страна. Музикалният театър и няколко още наши оперни театри при гостуването си в СССР, Югославия, Чехословация и Унгария много често между другите свои постановки са включвали и нея. Казват, че навсякъде имала голям успех. Предполагам, че тя и „Луд гиндия“ се приемат от чужденците, защото и двете са много български.

— Как оценявате постановката на Вашата опера на Великотърновска сцена и какво е мнението Ви за музикалния състав на театъра?

— Впечатленията ми от тази постановка са много добри. Но не мога да кажа, че съм приятно изненадан, защото съм очаквал така да бъде. Музикалният състав на театъра е направил значителен крачка напред. Оркестърът е израснал на равнище, на което вече може да се работи сериозно и да се предявяват високи изисквания. Хорът, макар и малък, ми прави добро впечатление със звучните си гласове, с ритмично, чисто пее. Балетът трябва да се увеличи, но и сега може да се равнява със софийския.

Според мен инициативата на театъра да прибегне до поставянето на опера е много полезна. Един състав може да расте само когато си поставя задачи малко над своите възможности. Това винаги повдига неговото художествено равнище и самочувствието на изпълнителите.

Аз съм един от създателите на този театър. Когато се реши да се открие музикален клон към драматичния театър, бях включен в комисията, която проведе първите из

пити за солисти за балета, за хора и оркестъра. Макар че резултатите тогава не бяха твърде задоволителни, все пак започнахме с надежден състав. И първата пиеса, която беше поставена, бе мойт мюзикъл „Службогонци“, с който то същност се откри театрът. Разликата от тогава до сега е голяма. И това не може да не ме радва.

— Вие сте автор на доста исторически произведения. Какви са Вашите планове пред голямия национален празник — 1300-годишнината на българската държава?

— Винаги съм имал слабост към историческите сюжети. Предид години се залових да напиша солидна опера, но не успях и написах една гротескна историческа опера „Рицарят“. Действието й се развива в началото на 14 в., през времето на Светослав Тертер. Но освен историческо, тя има и съвременно звучене. В 1973 г. написах първата си голяма историческа опера „Лето 893“. В нея е представен оня момент от нашата история, когато цар Борис покръства българите и отстъпва престола на своя син Владимир, който се мъчи да върне колетото на историята назад. Тогава Борис го сваля и поставя на престола Симеон.

Миналата година завърших историческата опера „Мария Десислава“ по драмата на Камен Зидаров „Иван Шишман“, която се игра от Русенската опера. Блестяща бе постановката на Националния академичен театър за опера и балет.

Сега усилено търся подходяща историческа тема. Проучвам материали от епохата непосредствено след Симеон. Възнува ме образът на Боян Матесника. Дали ще сполуча да приготвя такова либрето, което да ме развълнува, не знам. Това ще покаже бъдещето. Написах четири сонати за цигулка и цинкъл любовни песни.

Но интересът ми към историческата тема не е породен само от предстоящия юбилей. Той е мое вътрешно влечение, моя душевна нагласа, защото винаги ме е възнувала и възнува съдбата на моя народ.

Христо МЕДНИКАРОВ

СВЕДЕНИЕ

за хода на някои селскостопански работи в окръга към 20 септември 1979 г. (в проценти).

ПАК И АПК	Изкупуване домята	Извасване заг. цвекло	Прибиране свеклово
Г. Оряховица	84	38	100
Павликени	40	25	100
Свищов	54	34	99
П. Тръмбеш	44	31	100
Стражница	52	70	63
В. Търново	64	27	100
Златарица	44	—	100
Елена	—	—	—
Лясковец	97	18	100
Сухиндол	—	—	95
Клифареве	46	—	19

ОБЩО ЗА ОКРЪГА:
54 31 92

Посланици на мира

Вчера във Велико Търново гостуваха представители на комитети за мир в Съветския съюз, които ще участвуват в международния семинар във Варна по обмяна на опита в работата на комитетите за мир.

Скъпите гости бяха сърдечно приветствувани от секретаря на Окръжния комитет на БКП Райчо Пенчев, председател на Окръжния комитет за мир. Той запозна гостите със социално-икономическото развитие на окръга.

За топлия прием благодариха Александър Кудрявцев и проф. Феодор „Волков“, д-р на историческите науки.

Петър ДИМИТРОВ

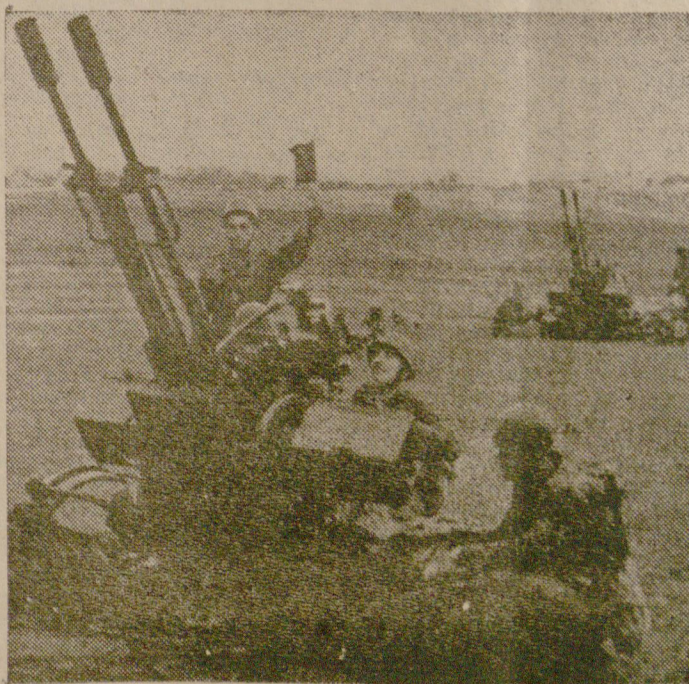
РОДЕНА В ПОБЕДАТА

Народната армия се роди със зората на Деветосептемврийския ден. Още в „Червените ескадрони“ на Смирненски народът видя мечтата си за нея. Първите й казарми бяха партизанските землянки в Балкана и Рила, Родопите и Странджа. И както стоманата се кове в огъня, така и тя се каляваше в пламъците на Отечествената война. При Драва и Балатон в знамената й прощува славата на Съветската армия, с която тя се свързва в бойна дружба на живот и на смърт.

Нашата армия е въоръжена с най-силното оръжие — марксистко-ленинските идеи, тя е приютяла младостта на Родина, носи нейния пориц и има нейното обричане „За клех се!“ Денонощно на полегоните и площадките се усъвършенствава бойното майсторство, калява се волята и вярата на бойците в бъдещата победа. Тридесет и пет години от редовите на Българската народна армия излизат закалени и обучени, верни до смърт на Партията и Родината младежи, готови всеки момент да защитят социалистическите ни завоевания. Тридесет и пет години нашата армия непрекъснато е на страж пред мирния труд на Родина.

Нейната мощ ще расте с мощта на социалистическото ни отечество, на социалистическата общност, защото армията произлиза от народа и връзките й с него не пресекват. Нашата армия винаги ще стои до легендарната и непобедима Съветска армия и в единен юмрук с армията на страните от Варшавския договор ще брани надеждата, радостта и мира на земята.

полк. Димитър КАЛОНЧЕВ

Верен страж на мира и социализма

От 1 стр.

в съвременния бой. Войници те, сержанти и офицери дълбоко осъзнават своята отговорност за сигурността на Родината и всекидневно постигат политически успехи в боята и политическите подготвки.

За българските войни е характерен не само високият патриотизъм. Те ясно разбират своя интернационален дълг и укрепват бойното единство между армията на страните от Варшавския договор в защита на социализма и мирния труд на братските народи.

Решаващо значение за силата и мощта на Българската народна армия има получаваната неограничена помощ от непобедимата Съветска армия, от съветския народ. В съветските военни заведения при добиват или усъвършенстват своята квалификация го

лям брой наши военни кадри. Благодарение на Съветския съюз нашата армия, както и армията на другите братски социалистически страни притежават най-съвременна въоръжение и бойна техника. Корените на бойния съюз с легендарните съветски войни не са само във вековната ни дружба, а братството ни по кръв, но и в общата ни идеология и единните принципи на строителството и ръководството на въоръжените сили. Войните от Българската народна армия с чест изпълняват партийните решения, непокътнато усъвършенстват своето бойно майсторство, го винават бойната готовност на войските, достойно изпълняват повелата на Партията и народа да пазят непоколебимостта на границите на Народна република България и на цялата социалистическа общност.

Владим ИВАНОВ

Празник на червените връзки

По случай 35-годишнината на Димитровската пионерска организация „Септемврийче“

Вчера в Окръжния пионерски дом се състоя тържествен пленум във връзка с 35-годишнината на ДПО „Септемврийче“, на който присъствуваше секретарят на Окръжния комитет на БКП Маргарита Кемалова. Непосредствено преди пленума бе открит изложба на пионерите-приложници от окръга.

Връчени бяха награди на първите пионерски ръководители.

Пленумът завърши с концерт, който взеха участие ансамбъл „Българче“ и пионерски състав от училище „Алеко Константинов“ в Свишов.

35 години свобода. 35 години щастливо, безоблачно детство.

Днес страна Пионерия чествува своя 35-годишна рожден ден. Той е глътка свобода, миг осъзнато достойнство.

Пътят до тази свобода не беше лек — озарен от пожар, изсечен с меч. Първите членове на пионерската организация са били и майки, но никой не им дава бравят оня 23 септември, когато върху раменете им за трептяха адените отблясъци на пионерските връзки.

В ония първи строи някои пионери останаха завинаги бронзови и гранитни — вече не млади и „винаги готови“.

За това мъчаливо днес в пионерските ни колонии за празничния ден се подрежда безсмъртното звено на децата и юношите, които не бяха малки. В голямата борба застанаха редом с възрастните и загинаха за нашето безгрижно настояще и бъдеще.

Стойността на един живот се измерва от това, което е сътворено през него.

Тридесет и пет годишна история на ДПО „Септемврийче“

врийче“ е шедро изпъстрена с дела и инициативи, които са не само основание за гордост на тия, които са ги осъществили, но са и пример за подражание на идващото поколение.

За 35 години в окръга израсна едно поколение с червени връзки, внаещо и можещо, да даде своя пионерски дял в социалистическото изграждане на окръга и родината. Това поколение се учи и усъвършенства, ръководено и подкрепяно от комунисти и комсомолци, на които гърди продължава да трепти аленят пламък на свободата.

Започнала с първите чети в Батак, Драганово, Ореш, преминала през инициатива, „Млади димитровци“ — по Димитровски път, „Рапорт IV петилетка“, окръжната пионерска организация за своите 35 години извоюва добро име и добил свой облик, стана волята на организация по проблемите на трудовото възпитание в страната.

Признание за неуморния труд на 32-хилядната пионерска армия и пионерски ръководители от окръга са най-високите отличия на ЦК на ДКМС — „Вимпел петилетка от РМС“, „Организация първенец“ и скъпите дар — двора на мечтите за пионери те от Велико Търново и окръга.

Двадесет и трети септември е нашият празник. Празник на повече от милион на селскостопанска страна Пионерия — милион устремен с отворени очи, търсещи бъдещето и сърца готови на само жертва в името на бъдещето.

Честит празник на всички с червени връзки на гърдите и с пламък в сърцата и очите!

Стефка МУТАФОВА

директор на Окръжния пионерски дом

ГОЛЯМА ПОБЕДА НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИТЕ СЛАВЕИ

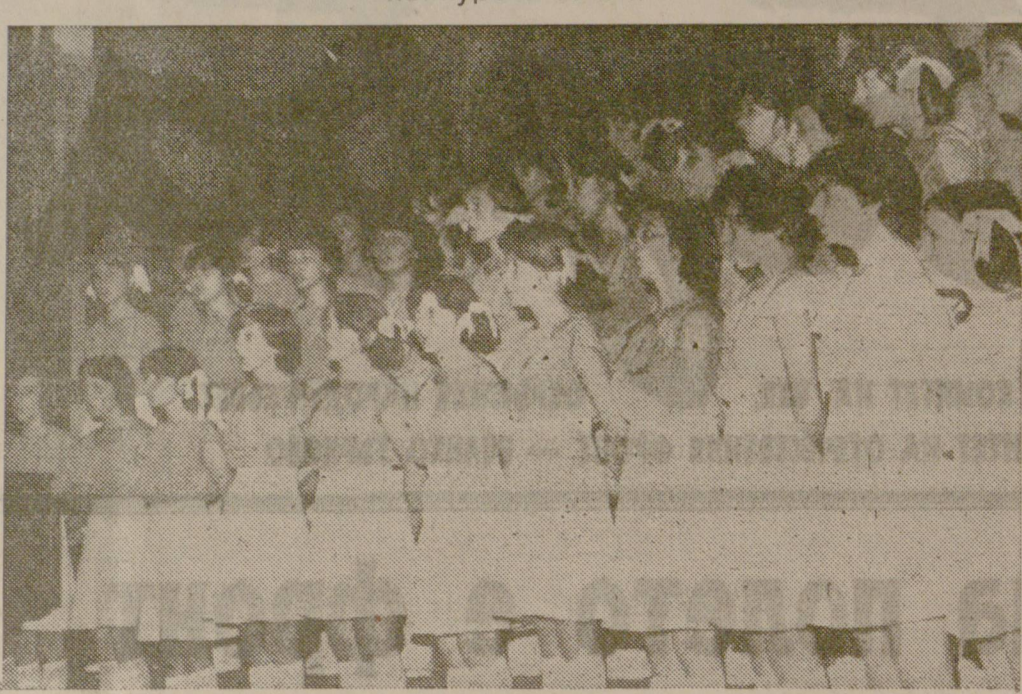
Представителният пионерски хор „Вела Пискова“ спечели първа награда на Международния хор конкурс в Италия

От 23 до 26 август в старинния италиански град Арено, където се е родил и работил откривателят на нотното писмо Гвидо Д'Аренцо се проведе за 27 пореден път Международният полифоничен хор конкурс, носещ неговото име. Тази година за участие в конкурса специалната комисия при Центъра за художествена самодисциплина определи великотърновския представителен пионерски хор „Вела Пискова“, показав в последните няколко сезона на своите отговорни участия в Панорамата на българското хорово изпълнителство изкуство“ и на заключителния етап на V републикански фестивал забележителни художествени постижения.

Конкурсът приключи шест дни за нас и хор „В. Пискова“ се завърна в родния град с първа награда в своята категория. Хорът и амбициозната диригентка Ана Стойчева могат спокойно да почитат от голямото напрежение, а аз — един от малкото български присъстващи в салона на старинния театър в Арено искам да разкажа за възбудата ми нутни на това голямо музикално състезание и за пена на спечелената награда.

В категорията детски хорове се съревноваваха 8 състава: по един от Великобритания, Испания, Чехословакия и България и четири италиански хора. Борбата в тази категория започна на 24 август в 9 часа сутринта. Жребият беше определен наизуст хор да пее предпоследен. Това бе благоприятно за него, защото журито (член на което бях и аз) щеше вече да има изработен критерий.

След няколко посредствени хорови състави и след добро впечатление, което остави детският хор от Триест, дойде редът на нашия най-сериозен конкурент — известният детски хор „Северачек“ при

Младешкия дом в гр. Либерек — Чехословакия, ръководен от двама много опитни и дългогодишни музикални педагози — Ирина и Милан Ухерек. Чешките деца пяха великолепно. Задължителната песен „Сонет“ от тяхната сънародничка Ивана Лудова те направиха изключително красиво, много рефлексно и въздействащо.

За втора задължителна песен те бяха избрали „Три моливи“ от известния съвременен италиански композитор Адолфо Пеки — постоянен член на журито на Аренианския конкурс. Това бе един умен тактически ход на диригента Ухерек.

Накрая чешките деца, събрали ованите на публиката за изпълнението на триптиха за техния маестро Пеки, изпълниха с много fines „Прелюдия“, „Ария“ и „Жига“ от съвременния словашки композитор Петр Ебен, Публика

та дълго аплодира чешкия хор, а журито му определи много висока оценка — 271 точки от 300 възможни.

Дойде редът и на нашите пионери. Публиката на Арено добре познаваше винаги високото ниво на представителите на нашата страна, защото в предидущите години всички наши детски хорове бяха завоювали само първи места. През 1971 година тобукхиските славеи дадоха старта на българския приоритет в детската категория на конкурса. Последваха първите награди за пионерския хор „Добри Христов“ от Варна през 1972 г., „Дунавски славеи“ от Русе през 1975 г., „Бодра песен“ от Шумен през 1976 г. И сега ще пее още един български детски хор от не познатия за тях град Велико Търново. Публиката, чула вече изпълнението на чешките деца, предричаха че битката за първото място ще бъде

между тези два състава. И не се излъга!

Нашите деца излязоха на сцената спокойни, възрастни и билизиранни. Още след първите тактове на „Сонета“ се разбира, че този хор превъзхожда всички, което бяхме чули досега. Преди всичко силно впечатлението направи красиво тембрираност, сочен и топъл детски звук, голямата певческа култура на хористите, овладяната шрихова техника.

„Сонета“ на Ивана Лудова беше изпълнен с много повече разнообразие в динамиката, с добре разчетени градини, благодарение на което се получи ярки музикални цени.

Във втората задължителна песен „Але марис стега“ от Лайош Бардощ хорът показа целта си натрупан потенциал от технически и вокални сръчности, а в песента по избор — „Зима“ от Милко

Коларов — умението си да преустройва звука, да рисува картини, да постига с лекота различни емоционални състояния.

Отлично впечатление направи Ана Стойчева с нейното външно скромно, но винаги дълбоко, искрено и активно диригентско присъствие, с нейната способност да взорди фразата рефлексно и изразително, а в журито впечатляващи и въздействащи музикални и смислови кулминации, да постига с хора красиво обогатени музикални пения.

Завърши последната песен на нашия хор. Публиката бурно аплодираше все още същата ни, а журито започна да напасва оценките си върху специалните фишове. Аз не знаех какво пишат в тях, но не бяха ли, но очите ми ме гледаха приветливо. И когато на края секретарят съобщи сбора от оценките, аз спокойно отхвърлах. Българският хор получи общо 289,4 точки и категорично с 9 точки преднина спечели първата награда в категорията си.

Слави се и тази година традичията и купата за детски хорове отново е в България. Заедно с нея, великотърновският хор заслужи и специалния приз на Организационния комитет — награда за детски хор, дошъл от най-далечна страна. Понасно още повече авторитетът на нашата родина, на нейното хорово изпълнителство изкуство, на нейната хорово-диригентска школа.

Трябало да сме признателни на трудолюбивите и упорити великотърновски пионери от хор „Вела Пискова“ и на Ана Стойчева за радостта, която ни донесоха. Надявам се, че културната общностост на окръга ще оне техния принос и ще ги обгърне с още повече внимание и грижи, за да се множат техните успехи.

З. А. СМЕРИ
Снимка Веселин ХРИСТОВ

Пред 100-годишнината от рождението на П. Ю. Тодоров

Пламенен русофил

Любовта на Петко Юрданов Тодоров към Русия е закръпена в Елени, където се е родил две години след Освободителната война. Тя се засилва с изучаването на руски език през ученическите му години в Тулуза и от дружба му с емигрантите социалисти от руската колония в Берн. Много моменти от живота на майстора на идиличните светли с пламъка на тази любов.

Още в 1898 г. в писмата си до Иван Кирилов П. Ю. Тодоров му препоръчва да четете Достоевски, Л. Н. Толстой, да се доближи със съвременния на Максим Горки, „той от висша степен оригинален писател“.

Според П. Ю. Тодоров българският народ „обича руския народ, но не иска него вите палачи“, „престъпно“ правителство преследва всякаква прогресивна мисъл и „в безумна оргия е покорило цялата руска земя с „бесилки“.

Тези му разбирания го изпращат в откритата борба с пиялците на руския император. При скаската си тема: „Научното и морално значение на украсата на чистотинното здание с картини

и портрети“ (1899 г.) П. Ю. Тодоров настоява да бъде свалят портретите на руския цар и да бъде заменен с ликовете на Пушкин, Гогол и Толстой. Той поздравява руската революция от 1905 г. разобличава кървавите действия на царизма, възхвалява от победните сили на свобода. В „Отвореното писмо“ до С. С. Бобчев, организатора на Славянския събор (1910) П. Ю. Тодоров характеризира представителите му: „По времето от тези хора със своето досегашна вялостност са пречили и пречат на всеки напредък и на всяка културна работа в своята страна, особено в Русия“.

П. Ю. Тодоров е споделял в много свои изказвания, доклади и статии привързаността си към руската литература. Той цени като най-велик писател в света Л. Н. Толстой. В своя доклад на публично събрание в университетската ауда, отхвърляйки официалното обществено мнение, изразява дълбоко уважение към А. И. Херцен: „В

свободна България не става особено често дума за Херцен, макар в това време читателите на неговите произведения у нас да са най-много... Неговата книга „Минало и размисли“ е една от най-величествените аполонии на животът“.

При подготовката на своята дисертация „За отношението на славянските към българската литература“ П. Ю. Тодоров се сприятелива с Лео Франко, украинския писател Иван Франко, установява близки връзки с Василий Степанович и др. Ценно съвместно на дружбата е кореспонденцията на еленския писател с тях. Из. Франко подарява повестта си „Кръсто дарява пътечки“ на Тодоров, а той от своя страна — „Ститоворенията на Христо Ботев“ и „Български притчици или пословици и характерни думи“ на П. Славейков.

Никой друг български писател в онова време не е бил така близък с Максим Горки, както П. Ю. Тодоров. В спомените си

за Сергей Есенин Горки пише, че се познава с Тодоров още от 1906 г. Става дума за първата им среща в Берн, където П. Ю. Тодоров като писател, пренеждан на чужди езици, е имал достъп до преживяващите в немската столица две знаменитости — М. Горки и Леонов Андреев.

Голяма, интимна дружба завлава сърцата на Горки и Тодоров на остров Капри, където са на лечение през 1912 г. Двамата водят интересни разговори за България, за нашата литература и театър. Тодоров чете на Горки част от драмата „Първенец“ и идиличата „Пленникът на Каласио“. Тодоров осъществява кит на социалистически реализъм подарява на своя български приятел книгата си „Градско Окружение“ с автограф. В писмото си до Л. Н. Тодоров Горки пише: „Какъв прекрасен човек! Как предразполага със своите непринудени обикности и доброта: впечатлението ми наистина са несправедливи, неославяни. Говорил съм с любов за нас, българите, и за цялото славянство. Остро се обиям против политиката на официална Русия. Добро човек, който съди, истински социалист“.

Горки проявява интерес към драмата „Зидари“ и сп. „Съвременник“. А неговата сестра Мария Феодорова, сестра на Л. Андреев, настоява да бъде поставена в Московския свободен театър Тодоровата песна „Самодива“ и изразява желание да я

пълни ролята на Гюрга Самоди. В спомените си Мария Белене свидетелства, че на онези срещи е играла „Земляна сватба“ и отбелязва особено обстоятелството: „Изглежда отначало Горки не споделише мнението на неговия си въздух достоянствата на писателя, но отсетне, след като писателя се изнесе на руска сие на, той сам писна възторжено писмо на автора“.

П. Ю. Тодоров при посещение то си в Русия преживява няколко дни във вилата на Горкиевата друга друга във Финландия. Според Евгения Силванска, сестра на М. Феодорова, тук се осъществява третата среща с Горки.

Подобитворната дружба е ярко подчертана от П. К. Яворов в неговата мисъл, че Тодоровите „Несретници“ сякаш са дошли от „боснияската галерия на Горки“.

П. Ю. Тодоров остава до края на живота си верен на своята позиция, че „българският народ не се е формирал под влияние на официалната царска литература, а на тази, която царят се стреми да отдалечава в степите на Сибир или да измъчва в подземиата на тъмниците“.

Може би ранната му смърт е пресекла един възможен нов път на развитие — без измамни илюзии, с възврънат социалистически идеал.

Петко Д. ПЕТКОВ

Пълноценна поетическа изява

Днес младата ни поезия в значителна степен се представя от автори, завършили Великотърновския университет: К. Ковачева, М. Георгиев, Б. Христов, Т. Клисуров и др. Тези години трайно млади поети от великотърновските възпитаници идват при читателя с първите си стихосбирки — Венета Мандева, Йордан Велчев, Здравко Пеев. Да започнем имената им...

С издаването на първата си самостоятелна книга Венета Мандева като че ли позакъсна. Нейните връстници го постигнаха преди няколко години и сега подготвят трета или четвъртата си стихосбирка. Отстранява се трудно да се гадае за причините, но фактът е, че има фатални последици — с уравнивено стта и пълнотата на поетическото си изразяване „Градско време“ свидетелства за естетически и творчески осъществяване.

Като съдя от интереса към поетическите дебюти през последните две-три години, възможно е стихосбирката „Градско време“ да не привлече вниманието на критиката. Ка то съдя от съзнанието и „по спадналите акции“ на съвременната поезия — възможно е и читателят да я подмине. Но вчитателю това според мен няма да е свързано с качествата и слабостите на самата книга. Защото нейните страници са заргават свят, поетически овладян, осмислен, свят, който е продължение на трайна емоционално-творческа нагласа. Границите му включват интимни преживявания и моменти от нашето всекидневие („Завръщане“, „Близост“, „Огледало“, „Пътяка“ и др.), от историческото ни минало („Разговор с Венета“, „Юниги хане“). Но всеки поетически фрагмент е изчистен от безлежите на конкретното, стремежи се да обобщава, зазвучава в духа на трайна обобщение. Че е така доказва и цикълът „посветени творби“: „Броеница“, „Листа“, „Посвещение“, „Врагове“, при които единичното е надмощно.

Спокойна, премерена строфа, промислен емоционален заряд, тежесне към философският, към дирене на смисъла, отличава още въвеждащата в стихосбирката творба — „Шосе“. Можем да я възприемем като програма — защото съчетава пластичните

възможности на стиха в В. Мандева с философски рефлекс, с очертаване на позиция. Уравновесеността идва като резултат от заживяване то с доброто и злото у човека, с духовното и всекидневното в неговата същност. По тази линия се осъществява и единното звучене на книгата, обединява разнородни тематични търсения. Защото във всичките тх и в постигнатите ги творби намираме естетически защитено, уплътнено, ре

шението за „помирение“ със света. От това решение не все мизантропия, натрапчиво за дълбочаване в травмите и трусовите на съвременната душевност. Така както липсват и за харасано-оптимистични химни по идеалите на съвременника. Вероятно В. Мандева е имала творби и от единия, и от другия тип. Но те са останали поазел — в началото, когато то поетическата рефлексия е била подхранвана от влияние то по неспостигането, влечение то по неспостигането, несъгласия със света. Дошло е времето на надмощване на единичното и спонтанното, за да се даде път на уравновесеността трайна позиция, на усложнение, лишено от ефекти, отреагирване. За да се наложи, след осъзнаване на възможностите на реалното и идеалното, възрешната устойчивост, опората в смисъла на човешкото усилие. В това отношение завършени и художествено пълноценни са „Памет“, „Посвещение“, „Листа“ и др. Ето тия че откъс:

Завръщане после — бързо или бавно
и ритъм друг през твои дни
ехти.

Справочник на читателя

КИНО	ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ:	ФУТБОЛ
От понеделник до неделя вклото кината в градовете на окръга ще прожектират:	„Коста Петков“ — тел. 22-27, „Оставете го, нека се страхува“, „Джулия“.	„А“ РФГ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО: „Полтава“ — тел. 2-05-42, голяма зала — „Удар от топ“, 10, 14, 16, 18 и 20 часа; малка зала, студентски филм — „Есена сонета“ — 15-30 и 19-30 часа; детски филм — 17-30, а в събота и неделя и от 10 часа; научно-популярни филми — „Космонавти на ГДР“, „За да израсне“, „Ето човекът“, „Искра“ — тел. 2-00-43, „Знаете ли на зодиака“ — 10 и 20 часа, „Великата отечествена“ — „Война във въздуха“, „Битката в мотет“, „Девет септември“ — тел. 2-00-44, „Хлаб с мирис на оръжия“ — 10, 13-30 и 20 часа, „Нощта на пианиста“ — 15-30 и 18 часа; лятно кино „Космос“ — „Старата лунна“.	„Сушичел“ — „Трезвеноост“ — тел. 29-04, „Автоматика“, „Обичай на майката“, „Реванш“, „Килифарево“, „Петко Ахчиев“ — „Отец Сергей“, „Последният подвиг на Камо“, „Правилата на доминото“.	„А“ РФГ
ГОРНА ОРЯХОВИЦА: „Ленин“ — тел. 4-21-71, „Декартски визити“, „Завой“, „Едит Пиаф“, квартал „Калитица“ — „Праха под слънцето“, „Каскадиорни професионални кино „Хараламби Стоянов“ — тел. 87-61, „Специално възпитание“, „Свидетелство за бедност“.	„Делее“ — „Георги Николов“ — „Извънредно издание“, „Ромео и Жулиета“, „От нищо нищо“.	„А“ РФГ
ВИШОВ: „Алеко“ — „Търговка и поет“, „Без музика не мога“, студийно кино — „Нежна кожа“.	„Делее“ — „Георги Николов“ — „Извънредно издание“, „Ромео и Жулиета“, „От нищо нищо“.	„А“ РФГ
ПАВЛИКЕНИ: „Димитър Стоянов“ — „Залагане на 13“, „С чисти ръце“, „Ала, Острата брада“.	„Делее“ — „Георги Николов“ — „Извънредно издание“, „Ромео и Жулиета“, „От нищо нищо“.	„А“ РФГ
ЛЯСКОВЕЦ: „Хр. Острата брада“ — тел. 20-44, „Посаделата златка“, „Боби“.	„Делее“ — „Георги Николов“ — „Извънредно издание“, „Ромео и Жулиета“, „От нищо нищо“.	„А“ РФГ
ЕЛЕНА: „Христо Ботев“ — тел. 21-85, „Защо да погубваме учителя“, „Повест за истинския човек“, „Северини“.	„Делее“ — „Георги Николов“ — „Извънредно издание“, „Ромео и Жулиета“, „От нищо нищо“.	„А“ РФГ

Втори международен семинар

Антична балканска керамика

Никополс ад Иструм — открития и проблеми

„Никополс ад Иструм“ е латински превод на гръцкия израз „Никополс прос Ист-рой“ и означава „град на победа към (при) Дунав“, наре-чен така от римския импера-тор Траян (98—117), за да се различава от другия Траянов град „Никополс ад Неструм“ („град на победата при Мо-ста“). Двата града били на-речени в знак на победата на Траян над даките в първата дакийска война в 101 г. При бащата „ад Иструм“ дълго време е заблуждавала учени-те и те го идентифицирали с град Никопол на река Дунав. (Обаче новите проучвания показват, че споменатият град Никопол бил основан в 629 г. от византийския император Ираклий в знак на неговата победа.) В 1775 г. френският гео-граф Д'Анвил предположил, че Никополс ад Иструм е тъж-дествен с развалините при с. Никоп. Един век по-късно (1871 г.) унгарският пътеш-ник, археолог, етнограф и граф-Феликс Каниц откри гръцкия надпис на градския площад на „Градистието“ с име-то на Никополс ад Иструм от 187 г. и по безспорен на-чин локализира дълго търсе-ния Траянов град Никополс ад Иструм.

Първите разкопки прави френският епиграф Жерж Сюр през 1900 г., като раз-крива част от градския пло-щад. Разкопките били продъл-жени от чешкия археолог Вац-лав Добруски от 1906 до 1909 г. Първото архитектурно изясняване на градския пло-щад се дължи на архитект Са-ва Н. Бобчев през 1927 г., ко-ето днес служи като основа за нови допълвания и корек-ции. Бобчев написал и студия-та върху архитектурата на пло-щадния комплекс. Разкопките бяха подновени едва през 1945 г. и продължават без-прекъсване до сега. Новите разкопки поставиха за разре-шаване редица важни пробле-ми от исторически, археологи-чески и изкуствоведски харак-тер. Беше направен работен план, който предвижда посте-пенно разкриване на целия площаден комплекс, изяснява-не на функцията на отделни-те обществени сгради около градския площад (агора), про-следяване на променливата съдба на града от началото на II в. до неговото окончател-но разрушаване в края на VI в. от аварите и вероятно от славяните. Тук възниква въпросът за ролята на тра-кийското население в общес-твенно-политическия, икономи-

чески, културния и религиоз-ния живот на града и в не-говата територия. И днес в близост до града се издигат тракийски надгробни могили от римско време (II—III в.), голяма част от които е разкопал Ж. Сюр, но за съ-желание не знаем резултати-те от разкопките.

Последните разкопки хвърли-ха обидна светлина върху гра-доустройството на града и осо-бепо на площадния комплекс. Трябва да се припомни, че е бил значителен броят на пре-селниците от гръцки произход от Мала Азия в Никополс ад Иструм. Агортата била заоби-колена от четирите страни с йонийска колонада, изработе-на от варовик от с. Хотница, Великотърновски окръг. На източната и южната страна били разположени магазини, достъпни само откъм агортата. Северната част на комплекса била заета от гражданската трикорабна базилика от елини-стически тип, която досега не беше правилно тълкувана.

На запад от агортата се из-дигали представителни сгради като градския съвет (булев-терийонът), одеонът и др. Градът бележи икономичес-ки и културен разцвет по вре-мето на Северите, откогато са повечето от посветителни-те надписи върху постамен-ти за бронзови статуи, издига-ни по решение на градския съвет (булето) и народното събрание (демосът).

Агортата била своеобразна галерия от бележити произ-ведения на бронзовата плас-тика, издигната в чест на римски императори, провинци-ални управители, архонти и многозаслужили към града лица. От Антонин Пий до Гордиан III градът съхлял око-

ло 9000 различни типа моне-ти. Градът бил снабден с питейна вода чрез зидан ак-ведукт, който идвал от с. Хотница, както и чрез други глиненни водопроводи.

През тази година беше до-разкрита външната част на голяма обществена сграда, разположена на изток от а-горта, дълга 72 м и широка 28 м. На четирите ъгъла тя имала резалити с триъгъл-ен фронтон, в средата на който се виждала пил, пресечен от-две копия. Тя беше идентич-на с така наречения „термоперипатос“, споменат в един гръцки строителен над-пис от Никополс ад Ист-рум, открит през 1900 г. За първи път в България се сре-ща сграда с таква наимено-вание. Това означава пок-рита, затоплена с хипокауст по-стройка. През следващите го-дини ще бъде разкрита вътр-ешността на сградата и ще-бъде изяснен нейният план, устройство и продължител-ност на използване.

Разкопките в Никополс ад Иструм разкриват един рим-ски град, устроен и органи-зиран по подобие на гръцки-те малоазийски градове.

Важен проблем представля-ва издирването и проучване-то на жилищната архитекту-ра, устройството на жилищи-те на заможения и средния-гражданин.

Засага много малко данни-имаме от ранновизантийския-период (V—VI в.), а от писме-ните извори се знае, че „гра-дът бил епископски център“. Досега не е открита нито ед-на старохристиянска базили-ка, каквато несъмнено е има-ла в централната част око-ло градския площад.

Отделни монети и керамич-ни фрагменти свидетелствув-ват, че върху развалините на Никополс ад Иструм е има-ло българско средновековно-селение.

Дълго време развалините на Никополс ад Иструм и неговият некропол са служе-ли като кариера за готов ка-менен материал за столицата на Втората българска дър-жава — Търново и на сели-щата в днешния Великотър-новски окръг.

Пред изследвачите истори-ци, археолози, архитекти, ну-мизмати, епиграфи и други-специалисти на Никополс ад Иструм стоят за разре-шене много актуални и инте-ресни проблеми от общата и националната история и култура.

проф. Теофил ИВАНОВ

Голям интерес към керамичния център

Античният керамичен цен-тър край Павликени със сво-ите уникални находки при-влечна многобройни посетите-ли — наши и чуждестранни. Досега той е посетен от 6000 души. Негови гости са

били учени и делегации от СССР, Полша, Куба, Чехосло-вакия, ГДР, САЩ, Англия, Франция, Италия.

Специална стена, изграде-на от тухли с имената на видни партийни, държавни

дейци и изтъкнати учени, е издигната във възстановената работилница за производство на антична керамика.

След Втория международ-ен семинар числото на по-сетителите ще бъде значител-но увеличено.

Спомагат лагерът да израсне и се развие като голям град, задел важно място в икономич-ката, политическата и кул-турния живот на провинция-Долна Мизия. В процеса на разкопките бе установен пла-нът на града, обхващаш площ от около 30 хектара. В за-падната му част бе локали-зиран военният лагер на ле-гиона, чийто правоъгълен-план отговаря на класическа-та схема на римските военни-лагери през императорската-епоха. Това е първият римс-ки лагер на легион, устано-вен и разкрит по археологи-чески път в България.

Четири порти са осигурява-ли достъпа в Нове, от кои-то западната е била главна-та, отличаваща се с монумент-алния си градеж и оформле-ние. Важен резултат е откри-тата в центъра на лагера ко-мандатура — принципната, със светлището на знамепа-

Независимостта на тракийс-кото царство е била оконча-телно ликвидирана през 45 г. от н. е., когато то е било обя-вено за провинция Тракия. С-окончателното оформяне и на провинция Мизия в началото на I век от н. е. централни-те, източните и югоизточни-те области на Балканския полу-остров били включени в сис-темата на Римската робова-делска империя.

В системата на Римската империя тези области, които по-тогавашната администра-тивна организация били раз-делени между четири провин-ции Тракия, Долна Мизия, Гор-на Мизия и Македония, поме-нат един нов път на развитие, променял своето място и зна-чение. В тези земи навлизат-по-високи обществено-иконо-мически отношения, навлиза-античната робовладелска сис-тема в този вид, в който тя-се е разпространила в провин-циите на римската държава, обхващала обширни територии в Европа, Предна Азия и Аф-рика.

С настаняването на много-военни части главно в погра-ничните провинции, се създали

ните паметници във Великотърновски окръг. По-долу поместваме резюмета на доклади от първото пленарно заседание на семинара.

Във връзка с Втория международен семинар-ще бъдат подготвени две изложби: едната от-пощенски марки с тематика от археологията, нумизматиката и старото изкуство и втората — изложба-базар от образци от тракийска, ан-тична и средновековна керамика, пресъздадена-от Петър Цанков — майстор-грънчар от с. Орешак.

условия за възникването на-градове от римски тип, с ико-номика, която предполагала-използуването на повече об-ски труд. В днешна Северна-България се променил и ха-рактерът на земевладеенето. Оформили се обширни импе-раторски домени, възникнали-многобройни именения на мест-на аристокрация, предимно-из средите на преселници и-ветерани.

Икономическото развитие в

същинска Тракия протекло по-друг начин. Липсата на на-станени военни части и на ма-сово заселване на ветерани-не създали условия за раз-витие на римски икономичес-ки и социални форми на жи-вот. Тракийското селско на-селение, което било преобла-даващата част от населени-то, продължавало да играе ос-новна роля в рамките на д-ребното селско стопанство. Робовладеенето в Тракия не-могло да обхване основните-клонове от производството и-имало ограничен характер.

Характерно за обществено-икономическото развитие на-тези земи е бързото разви-тие на градски живот, създа-ването на нови градове — осо-бепо в днешна Северна Бъл-гария, развитието на по-стари-селища в градове, възниква-не то на градове, главно с пре-селници от източни и други-провинции. В тези градове-проявила се бързо се раз-пространила античната култу-ра — изграждане на тези цен-трове съобразно съвременните-градоустройствени изисквания, свързването им с добре из-градени пътища, издигането

на монументални обществени-и културни сгради, построява-нето на стадиони и театри, в-които се представяли произ-веденията на античната дра-ма. Широко се разпространила-скулптурата — и в издигане-то на монументални статуи, и-особено в производството-на дребна votivna пластика —-оборочни плочки с посвещения-на почитаните от населени-то божества, между които-особено място заемали обро-чните плочки на най-почита-ното от траките божество —-тракийски бог-коник.

Този материален и култу-рен развитък на българските-земи се проявил главно през-II—III век от н. е. Първи уда-ри нанесли нашествията към-средата на III век, които за-сегнали плодородни области-на днешна Северна и Южна Бъл-гария. Последствията от тях-обаче били преодоляни и през-IV век Тракия отново играе-важна роля в новата админ-истративна и политическа сис-те-ма на държавата, когато се-превърща в хинтерланд на но-вата столица — Константино-пол, сам град в Тракия.

Проф. Велизар ВЕЛКОВ

Археологически проучвания край Павликени

През изминалите четири го-дини от Първия международ-ен семинар по антична бал-канска керамика продължиха-проучванията на античните-керамични центрове върху те-риторията на Никополс ад Иструм. Нашите усилия бя-ха насочени главно към ан-тичните керамични центрове-край Павликени и Бяла черк-ва.

Археологическите разкопки-край Павликени бяха съесе-доточени главно на запад и-на югозапад от вилата рустика. Беше установено, че тук са-съществували големи построй-ки, разположени в голям-двор, ограден с каменни жи-дове. Всяка постройка пред-ставляла еднофамилно жили-ще с различни по размери и-предназначение помещения. Едни от помещенията са би-ли използвани за спални, други за съхраняване на сел-скостопанска продукция, а-трети — за грънчарски рабо-тилници.

В тях бяха открити-разнообразни грънчарски ин-струменти: калъпи за лампи и-теракоти, тръбички за шпри-цоване и глинени печати за-подпечатване на глинени-съдове. В много работилни-ци беше намерена голяма-част от готовата керамична-продукция. Непосредствено-до жилищата, обикновено-под специални навеси, се на-мирали грънчарските пещи. Те са полувкопани в земята-и не се различават от досе-га разкритите в Павликени-грънчарски пещи. В остава-лите помещения на построй-ките се откриха много сед-скостопански оръдия на тру-

да (сърпове, коси, мотики и-др.), различни бронзови пред-мети от тоалетни сандъчета, украшения и монети от II-III в. Тук бяха намерени и-бронзови лампи и статуетки, които по всяка вероятност са-били произведени в западно-римските бронзолетярни.

В едно от помещенията, раз-положени на запад от ви-лата, беше открита една ко-лективна находка от 3727-римски монети. Те са били-заровени в земята по време-то на римския император Лу-ций Вер (161—169 г.) Моне-тите бяха поставени в гли-нен съд, който е изработен в-грънчарските работилници-край Павликени.

При нашите проучвания-през последните години се

установи много интересен-факт — всяка работилница-е произвеждала различна ке-

рамична продукция. Въпреки-че всички майстори са след-вали общата мода на шир-ко разпространената червено-лакова керамика, то ако се-взгледат по-внимателно ще-забележат голям раз-нообразие. Едни майстори са-предпочитали да изработват-само груби гърнета, други —-купи и чинии, а трети са-проявявали по-голям художе-ствен усет и върху съдове-те са поставяли допълнител-но най-различни релефни ор-наменти.

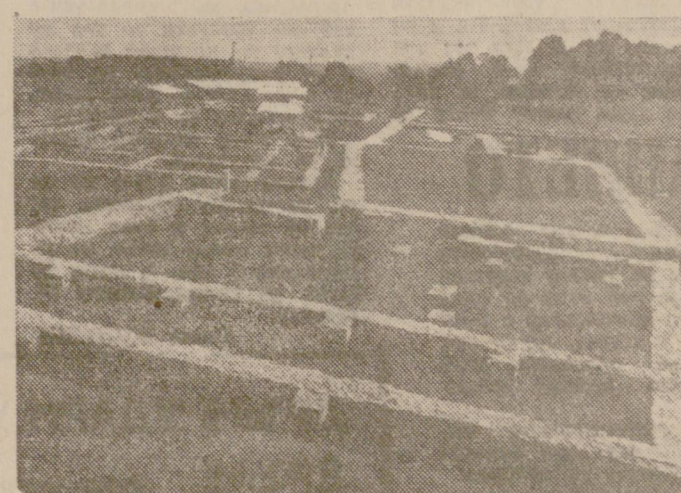
Извършените през послед-ните години археологически-разкопки показваха, че в раз-критите от нас постройки са-живели не роби, а хора със-собствена инициатива и твор-чески похвати, нещо, което-при робите не съществувало.

Дали тук се касае за полуза-висими занаятци или коло-ни, ще решат нашите бъдещи-проучвания.

Едновременно с археологи-ческите проучвания край Па-вликени беше извършена и-консервация на разкритите-обекти. Освен това бяха въз-становени редица съоръжения, свързани с технологическия-процес на античното кера-мично производство.

Продължиха археологиче-ските проучвания и на антич-ния керамичен център край-Бяла черква. Бяха разкрити-нови постройки на юг от ар-хитектурния комплекс. Намер-ените разнообразни наход-ки, предимно от керамика, и-монетите от IV в. датират-съществуването на този кера-мичен център от късната ан-тичност.

н. с. Богдан СУЛТОВ

Разкопките на античния керамичен център край Павликени

ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ БЪЛГАРО-ПОЛСКИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

На 4 км източно от Сви-щов, на мястото, където на-шите руски освободители пре-минаха Дунав, се намират-развалините на античния-град Нове. Градът беше-отъждествен още през мина-лия век благодарение на пис-мените известия на старите-автори, на антични надписи-и други находки.

Още първата кампания-през 1960 година потвърди-правилността на това пред-положение. Системните разко-пки в продължение на два-десет години разкриват ежегод-но важни моменти от истори-ческото и културното разви-тие на Нове. Възникнал ка-то военен лагер — седалище-на I италиански легион, в сре-дата на I в. от н. е., Нове-играе първостепенна роля в-отбраната на римската грани-ца на Долния Дунав. Удобно-то местоположение и благо-приятните природни условия

спомогат лагерът да израсне-и се развие като голям град, задел важно място в икономич-ката, политическата и кул-турния живот на провинция-Долна Мизия. В процеса на разкопките бе установен пла-нът на града, обхващаш площ от около 30 хектара. В за-падната му част бе локали-зиран военният лагер на ле-гиона, чийто правоъгълен-план отговаря на класическа-та схема на римските военни-лагери през императорската-епоха. Това е първият римс-ки лагер на легион, устано-вен и разкрит по археологи-чески път в България.

Четири порти са осигурява-ли достъпа в Нове, от кои-то западната е била главна-та, отличаваща се с монумент-алния си градеж и оформле-ние. Важен резултат е откри-тата в центъра на лагера ко-мандатура — принципната, със светлището на знамепа-

та. В него бе намерена пре-красна мраморна глава на-император Каракала.

В края на III в. вероятно-Нове се разширява на изток. Целият град е бил обхванат-от здрави каменни стени, снабдени с бойни кули.

Откриването на тракийски-погребения, накити и керамич-ка свидетелствуват, че Нове-е бил изграден върху или в-съседство с тракийско сели-ще, съществувало през цяло-то I хилядолетие пр. н. е.

Много ценни данни бяха-установени за градоустрой-ството и архитектурата на Но-ве. Разкрити бяха главните-улични артерии и част от-уличната мрежа, установено-бе мястото и започна проучва-нето на центъра на цивилизир-ан град — Форумата. Намерени-са разнообразни находки на-бита, материалната култура-и изкуството, голямо количе-ство зносна и местна кера-

мика, накити, статуетки, кои-то очертават Нове не само-като голям икономически цен-тър, поддържал оживени тър-говски връзки с Италия и-другите римски провинции, но и като град с високо раз-витие на местните занаяти.

Наред с керамичното произ-водство, обработката на кост, тук особен разцвет достига-ювелирството и специално об-работката на полускъпоценни-камъни — гени и камени. През IV в. Нове преживява-нов икономически и културен-подем. Тук започват да се-изграждат култови сгради —-базилики. Край западната-страна на Форумата преди ня-колко години бе разкрита-най-голямата засега ранно-християнска базилика в Бъл-гария.

Между находките от IV—VI в. заслужава да се спо-мнат различни металини апли-

кации, коланни токи, фибули-и костени изделия, които са-произведения на художестве-ните занаяти на варварските-племена, нахлуващи от север.

През този период се засил-ват нападенията на хуни, го-ти, авари и славяни и под-техните мощни удари Нове-загива в началото на VII в. от н. е.

Археологическите открития-в Нове са ценен принос за-изследване на един важен-военен пункт от ранноримска-та дунавска граница и един-голям градски център от къс-ната античност. От друга-страна, археологическите про-учвания в Нове са ярък на-раз на едно безкористно на-учно сътрудничество между-учените от Полша и Бълга-рия.

проф. Людвика ПРЕС-ст. н. с. Мария ЧИЧИКОВА

Людвика ПРЕС

Мария ЧИЧИКОВА

ХУМОР И САТИРА

ПО ДИРИТЕ НА БРИГАДИРИТЕ

Като гледа хубаво изрисуваните по-горе шапунки, многу гонимият читател навярно си мисли, че е много лесно да се попадне в дири на бригадирите. Заблуден от тези мисли, той иронично се усмихва, когато се отвори дума за липсващи бригадир и едва ли ще оправдае ръководителите на предприятията и стопанствата, които в това усилно време изтъкват като основна причина за изоставането си в прибирането и оползотворяването на реколтата именно липсата на обещани, но не изпратени ири тях бригадирите.

За да разсеим скептичните усмивки, предлагаме една за дача. Нека всички, които желат да си пробват късметата, направят онит да попаднат на изчезналите около петна десети септември няколко дуини бригадир от втори, трети и четвърти курс на ВТУ. Тъй като от подлежащите на обявена дата се явиха едва 666. За улеснение на участниците в ажданата ще посочим, че около 290 от изчезналите студенти са заличили дири си с уважителни причини — разни курсове, хорове, ваде не на зъби, лекуване на хрема и пр., все дела, които явно са много по-неотменни от прибирането на реколтата и за които септември и октомври се оказаха най-подходящите месеци.

Задачата има решение, колкото и трудна да е, само че с нейното решаване трябва да се заемат хората, които са специалисти по подобен род задачи

НЕМИРЕН

РАЗОЧАРОВАНИЕТО

Правнукът на великия Александър Бел посети китния балкански градец Елена и остана възхищен от благоустройения му вид. След като се поразходи из новите квартали и по улиците между старинните къщи, той реши от един уличен телефон да сподели добрите си впечатления с г-жа Бел, която бе останала да си почива в хотела. Но се окача, че въпреки апетитното глътане на стотинките, нито първият, нито вторият, нито следващият автомат проявяват желание за услуга на човека.

— Защо толкова много те хвалят съвременниците ми, велики прадедо, когато творението ти мълчи като камък? — едно извика Бел-младши. — Представи си, избрета теляу, че на тая или друга улица се случи някакво нещастие с човек, и то по време, когато учрежденията са затворени?!

Репортер: д-р ПИРОС
Б. Р. Турист с фамилия Бел все още не е посещавал град Елена, но ако такъв отиде там, той, по вина на телефонните техници, наистина ще се разочарова от великото изобретение на дядо си.

Радой ГЕРДОВ

— Казахте ни да грабваме „ЩАЙГИТЕ“ и да отиваме на полето. ..

АФОРИЗМИ

на знанието, а кой е башата?
● Същински бащино — нехранимайко.

● Пуснал вълка в кошарата — да оправдае с него изядените овце.

● Видяха му сметката — трябва да доплати

● Често изкуството става гвърде изкуствено.
● Повторението е майка

Юри МИТЕВ

Есенни листа от Еленския балкан

ГРИЖА ЗА „ГРИЖИТЕ“

Човек трябва да е бело глед, за да не види черното дело на безотпадноостеното от иошение към обществения имот в краевефермата в Чакали на Клоновото стопанство — Беброво.

Наистина сградата е стара и много заслужила за животнобдството в този край, но истината познава случаи, когато хора на средна възраст с помощта на по-нова тоалет и козметика минават за млади.

Стопанският двор в Чакали и краевефермата в него имат следният нерадостен облик:

На входа няма вече оная порта, която доскоро украсяваха с празнични плакати и лозунги с призови за по-голяма ефективност на труда. Само четири кола стърчат, за да напомнят за доброто минало на двора и фермата. Дърва, счупени плугове и други непотребни жезла се ваяят навсякъде.

Краварникът посреща с уничието на изоставен старец. Вратите му — с широки разтрози, порядъчно очукани. Изпомещението блещат локви, край яслите значително кохичество разпизани кълцан царевичка. Фуражната кухня е всъщност кухничка да се гот

вя нещо за вол-бекярин (не отдавна трябваше да разширят или изместват, но крави те са неми същества и не могат да кажат, че собствените кухни на стопаните им са поне два пъти по-просторни от тяхната). В яслите се разхождат съседските кокошки и обогатяват адивното на кравите с подправки.

Прави впечатление и фасадата на постройката. Както вътрешните стени, и тя сякаш е пострадала от стенобитна машина: изкъртена мазилка, озъбени тухли. А пред нея — самата предест: дворче за кравите, осяено с големи речни камъни, неспокойно постапени уж за дренаж и основна настилка, но после излете ли нагоре и оставени така.

Ще припомним на уважаемия читател, че колективизмът на тази ферма беше първенец на стопанството и един от най-добрите в АПК „Чу мерна“, но сега не е чак толкова напред в съвременноване то. И как той ще бъде напред, като съответното стопанско ръководство крачи доста назад в грижите си за него, за поддръжката на сградите, за разкрояването на стопанските дворове и за напредъка на животновъдството!

АМАЛИН

Хубава си, моя горо, миришеш на...мазут!

разпростира, обхваща с черното си покривало всичко наоколо и нека си съществува. Закохът за опазване на природната среда. Какво от това, че има енергийна криза, че има указание за вторична преработка на отпадъчните нефтени продукти — тия документи се познават навсякъде и от ръководството на завода, и от ХЕИ — клон Елена, но природата си е природа. Като текне мазутът, върви, че го обуздавай.

Балканските обаче са хора, познаващи истинския мирис на гората и сред много то песни, които знаят, не са забравили и тая, в която се казва, че гората мирише на младост.

Пенка МИНЧЕВА

ДРЪН! УДАРИ УЧИЛИЩНИЯТ ЗВЪН ...

ДРЪН!

Хайде на училище!

Първи учебен ден. Весел глъч в двора на училището в Полски Сеновец. Цветя и венци пред входа на училището. Стегнати в нови дрехи, забързани и усмихнати, първоклаксниците се събират и наум за кой ли път повтарят стихотворенията, които не кажат на първата учителка. Но вместо с хляб и сол ги посрещат с... вар и лясък. Няма я и първата учителка. Цветята повяхват. Стихотворенията са забравени. Учили и посърнали, първоклаксниците с провлачени стъпки се отправиха към сградата на читалището, където ще учат в съвсем непригодните за тази цел помещения.

Всъщност тази история с първоклаксници има своята предстория, в която участват хора, отдавна завършили първи клас. Тя започва през 1977 г. на 4 март — една не съвсем приятна за спомняне дата. Старата училищна сграда в Полски Сеновец не издържа на земетресението и се пропуква. Налага се част от нея да се събори и основно да се реконструира. Общозвестно е, че много по-лесно се събаря отколкото строи. Събарянето станало лесно — на всичко отгоре и предсрочно. И точно в този момент строителната група в Полски Тръмбеш се досегла, че не й достигат работници за строеж. Това е първата голяма пречка пред кме

та на селото Мария Влахова — то тя е инициативна жена и прави всичко възможно да я преодолее. Ходи в по-висши инстанции и в по-нисши, но резултатът е един и същ, т. е. нищо. Има и една последна възможност и жената не се поколебава да я използва. Намира строители, работещи в селското стопанство, ири това хора от селото, дето си мислят за родния край и работата по-трудна. Но като не върви — не върви.

Поневе доверчивите селскостопански работници са назначени към строителната група в Полски Тръмбеш, ръководителите на тази група се досещат, че има още работи за дотрояване в техни обекти и прехвърлят там, работещите на училището в Полски Сеновец. И става така, че вече три месеца там почти не се работи.

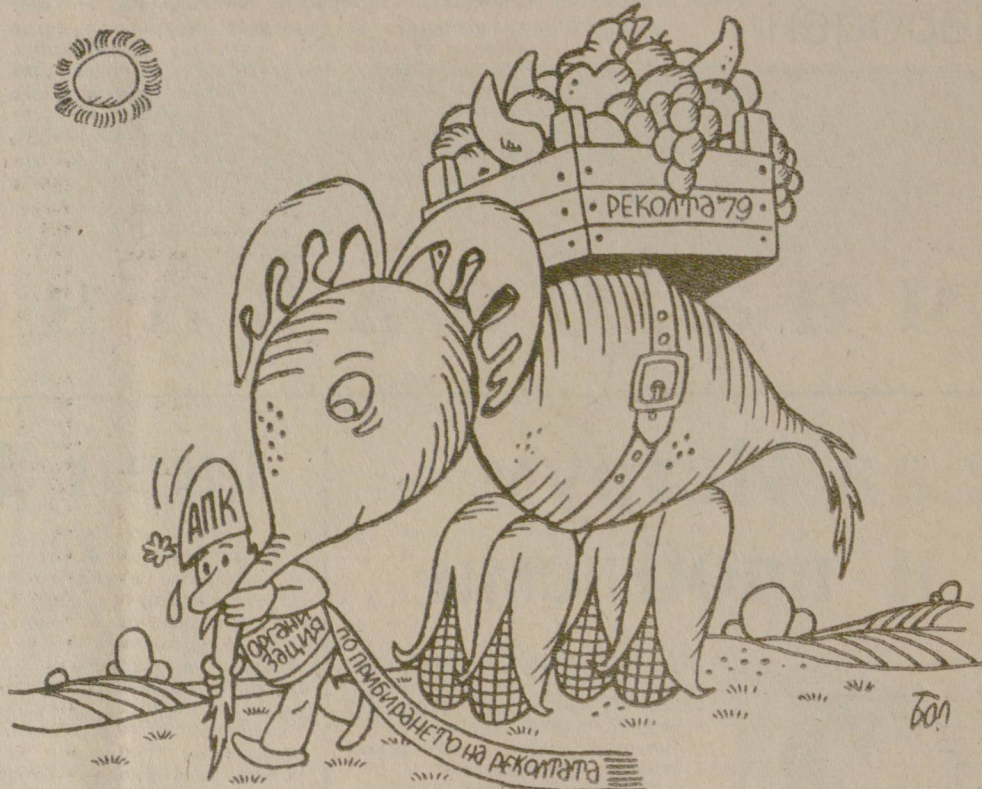
От строителната група в Полски Тръмбеш ни увериха, че са направили подробно изложение до общинския народен съвет — Полски Тръмбеш. Но с изложение учили не се строят. А и добре, че децата от Полски Тръмбеш все още не разбират от изложение. ..

В общи линии това е историята около училището в Полски Сеновец. Остава само някой да си направи обобщенията и изводите.

Григор НИКОЛОВ

Петър БОРСУКОВ

СЛОН И МЪНИЧЕ

— Инат! Не ше да се прибере сам нив консервен, ни в захарен комбинат!..

БРИГАДИРСКИ ЗАДЕВКИ

ПРЕУМОРА

Ах, как се измориха, горкичките!
Болят ги ръцете,
боли ги и кръст —
че там, на бригадата,
всичките
цял ден... играха на „бъз“!

ДВЕ НОРМИ

Видиш ли го той,
нормата си не изпълни —
но чантата си...
със „Болгар“ напълни.

ИЗПЪЛНЕНИЕ 110

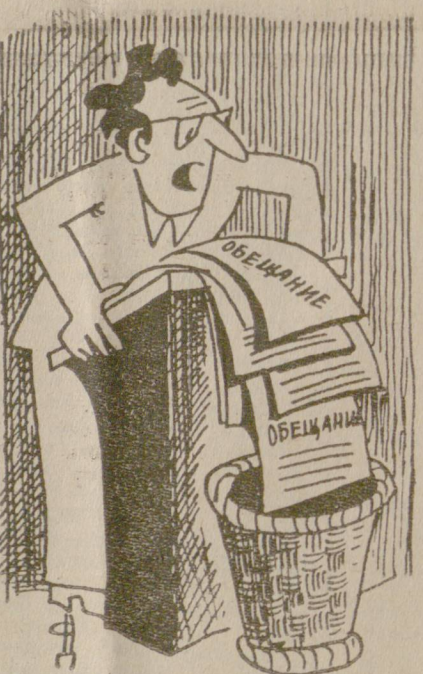
Набра
100 кочана царевича
и разказа
10 нови вца.

ЦВЕКЛО И ЗАХАР

Цвеклото захарно да чисти
той сили няма и се мръщи.
Но захар щом е — ех, че мишци! —
и цял чува замъква в къщи!

Тодор ТОДОРОВ

Стефан ДИМИТРОВ

Без думи

Фотосрамът на седмичата

Граждани и гости на Свищов, преди да влезете в реномираното свишовско заведение към хотел-ресторант „Дунав“, т. е. още на чиста глава прочетете задълбочено двете му фирми. Ако намерите някаква разлика, обадете се на ръководството на ДСК „Отдых и туризм“ и внимателно, за да не се обиди, го посветвайте да отвори на стр. 6 българският правописен речник. След като види как следва да се напише думата АПЕРИТИВ, то навярно ще смъкне едната от двете фирми, а вас ще ви почерпи най-малко един швенс

Снимка: Стойко КАЗАНДЖКИЯТА

от гр. Казанлък

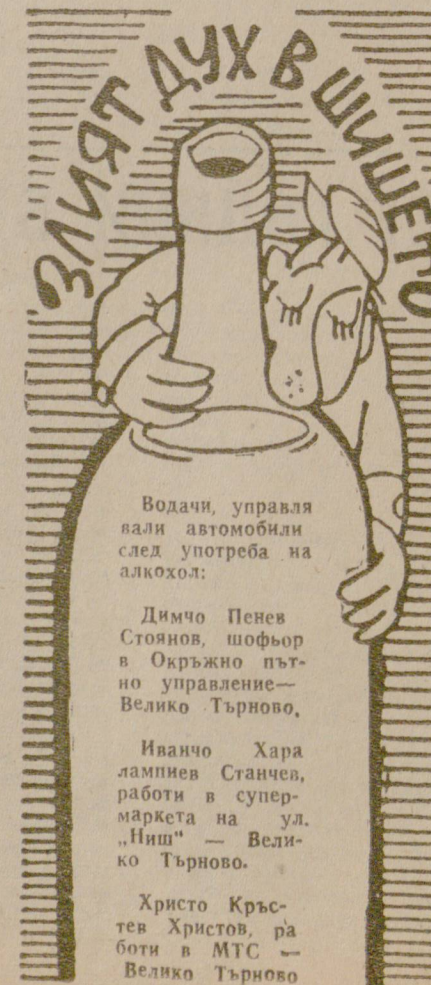

МАЛКИ ПАРАДОКСИ

● Професорът по философия Петев има сериозен научен опонент в къщи.
● Жена му е... дървен философ.
● Пенчева обича работата си.
● Покрай нея, тя залови и шефа си.
● Голям душевен е писателят Генчев.
● Непрекъснато вади душите на читателите си.
● В началото беше любовта.
● След това се запознаха.
● За Йорданов не върви в детините чинии.
● След всяка вечер той ги... мие.
● Нов Хамлет: „Да бъде или да се ожени“.

Ваньо ТОДОРОВ

„ЗЛИЯТ ДУХ В ШИШЕТО“, поместен тук в кюшето, е нашата постоянна рубрика, в която именно се виждат поименно всички автокарачии.

Водачи, управляващи автомобили след употреба на алкохол:

Димчо Пенев
Стоянов, шофьор в Окръжно пътно управление — Велико Търново.

Иванчо Хара
ламиев Станчев,
работи в супермаркета на ул. „Нини“ — Велико Търново.

Христо Кръстев
Христов, работи в МТС — Велико Търново

Телевизия

СЪБОТА — 22 СЕПТЕМВРИ

10.00 — Телевизионен театър за деца: „Принцезината на Чипино“ — ТВЦ Русе; 11.00 — Пожеляхте да видите; 13.00 — Информационен дневник; 13.30 — „Следовател и гората“ — български игрален филм; 15.10 — Международен турнир по тенис на „Левски-Спартак“ — директно предаване; 16.00 — Реклами; 16.10 — Песни и улови; 16.30 — Морето и неговите тълкуватели — естраден концерт; 17.30 — Новини; 17.40 — „Ленко“ — български телевизионен филм; 18.30 — 18.45 — „Има една песен“ — филмов оперк за Замфир Попова; 19.15 — „Родина“ — пощенски рецитал; 19.35 — Народни танци; 19.50 — Лека нощ, деца!; 20.00 — „На гости“ — филм; 20.30 — „Тереза Венерди“ — италиански игрален филм; 22.10 — Студийо 1: Концерт на Естраден оркестър на Българското радио; 23.15 — Новини; 23.25 — „Оматгосанит замък“ — последен сериен телевизионен филм — VI епизод.

ВТОРА ПРОГРАМА

17.30 — ТВ университет „Аргентина“ — XXIV предаване; 18.30 — „Незайко“ — детски сериен филм; 19.00 — „Искам всяко да знам“ — детски филм; 19.00 — „О, tempora, o mores!“ — рецитал по сатирична творба на Хр. Ботев; 19.15 — Човекът до теб: „На гости“ — филм; 19.30 — Коста Пастармаджиев; 19.30 — Забавна програма; 19.50 — Реклами; 20.00 — „Срещи“ — програма на ТВЦ Пловдив; 20.30 — „Криле“ — документален филм; 21.05 — ТВ журнал; „На добър път“; 21.20 — Международен фестивал на камерната музика; „Казанлък“ — филм; 21.30 — ТВЦ Пловдив; 21.50 — Новини — БТА; 22.00 — По света и у нас.

ПРЕДВАРИТЕЛНА ПРОГРАМА

НЕДЕЛЯ — 23 СЕПТЕМВРИ

9.00 — ТВ университет „Аргентина“ — XXV предаване; 10.00 — Документален филм; 11.20 — „Ленко“ — български телевизионен филм — II серия; 12.30 — Творчески портрет на Николай Гюров; 13.00 — Информационен дневник; 13.30 — „Снимки от стария албум“ — детски сериен филм — V серия; 14.00 — Ден на българската история; 14.15 — „Шин на родната“ — филмова импресия; 14.05 — „Празнична среща“ — разговор с ветерани и воюни от БНА; ТВЦ Варна; 14.20 — „Наследници“ — филм на Военната киностудия за връстници на свободата; 14.40 — „Празнична среща“ — разговор с воюни — отгичници от Пловдивски гарнизон — ТВЦ Пловдив; 15.05 — „Извор на знания и боев опит“ — документален филм за военна академия в СССР, в която се учат български офицери; 15.25 — „Празнична среща“ — разговор за усуките на БНА и приветствие на полковник Ондрей Калепка — военни и военнопълноудни аташе на ЧССР у нас; 15.45 — Арменски азурет; 16.00 — концерт на първенци от V републикански фестивал на армейската художествена самодейност; 16.15 — „Живот по избор“ — очерк за първенци на випуски от военните училища; 16.35 — „Завет“ — поетичен рецитал за бойния път на БНА; 17.00 — ПТА „Звезда“ — предаване, посветено на 35-та годишнина от създаването на ДПО „Септемвриче“; 17.30 — Всяка неделя; 19.50 — „Лесна нощ, деца!“; 20.00 — Панаорама; 20.40 — „Зарево над Дунав“ — български игрален филм — II част; 22.00 — Концерт на Ансамбъла за песни и танци на БНА; 22.55 — „Спортен екран“ и репортаж от футболния срещ „Славия“ — ЦСКА „Септемвриско знаме“.

ПРОДАВАМ „Москвич 407“ — добре запазен, Справка Лясковец, тел. 34-31 — Шаба наков.

ПРОДАВАМ „Лада-1300“, Велико Търново, ул. „Гаврил Георгиев“ 4 Д. ап. 8, сем. Петкови.

2-14-39 ПРОДАВА „Москвич-412“ след 19 часа.

ТЪРСЯ самостоятелна къвртира — стая, В. Търново, квартал „Толбухин“ — Стоян нов дом, тел. 2-90-43, са. тел. 2-03-04.

ПРОДАВАМ къща — свещеник Недялко Милев, Мердана — Великотърновско.

ПРОДАВАМ „Трабант 600“ с нов двигател, Павлики, „Илия Златев“ 10 Б — Чакров, тел. 48-75.

ПРОДАВАМ спешно „Трабант 601“, ул. „Мединакарска“ 17, В. Търново — Георгиев.

ПРОДАВАМ „Рено 10“, В. Търново, ул. „Св. Димитров“ 3-А, след 16 часа — Димитрина Иванова.

ПРОДАВАМ „Шкода“ 100“, 2-87-76, след 20 ч. ПРОДАВАМ „ГАЗ 69“, В. Търново, ул. „Акация“ № 9 В — Димитров.

ПРОДАВАМ стадо кози 40 бр., с. Зах. Стояново, Търновско — Ибрям Сюлейманов.

ПРОДАВАМ „Лада 1500“ в много добро състояние, тел. 92-24-40 — Хаджидончев, Полски Тръмбеш.

2-51-73 ПРОДАВА „Жигули“, изгодн. ПРОДАВАМ „Москвич 412“ комби, Дебелец, И. Найденова 1 — Иванови 2.

ПРОДАВАМ 40 кози, село Велчево, Великотърновско — Иван Георгиев Генчев.

2-46-38 ПРОДАВА запазен „Москвич 403“. ПРОДАВАМ „Москвич 408 И“, В. Търново, тел. 3-11-35.

ИНДЕКС 21301